

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА»

Голова приймальної комісії

Оксана СУРМАЧ

05 2022 р.

**ПРОГРАМА
ІНДИВІДУАЛЬНОЇ УСНОЇ СПІВБЕСІДИ
ІСТОРІЇ УКРАЇНИ**
для здобуття освітньо-професійного ступеня
«фаховий молодший бакалавр»

Розглянуто та схвалено

на засіданні циклової комісії викладачів

гуманітарної та соціально-економічної підготовки

Протокол № 10 від «27» 05 2022 р.

Голова ЦК ІВАХ Оксана ІВАХ

Львів-2022

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму підготовки до індивідуальної усної співбесіди з української мови для абітурієнтів, які вступають за освітньо-професійними програмами 012 Дошкільна освіта, 013 Початкова освіта, 231 Соціальна робота, 101 Екологія, 122 Комп'ютерні науки, розроблено на основі програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови, здобутих на основі повної загальної середньої освіти.

Метою проведення співбесіди є визначення рівня володіння абітурієнтами орфоепічними, орфографічними, морфологічними, лексичними, синтаксичними, стилістичними нормами сучасної української літературної мови та вмінь вільно, комунікативно виправдано користуватися засобами державної мови – її стилями, типами, жанрами в усіх видах мовленнєвої діяльності.

У програму включено такі розділи української мови: «Фонетика. Графіка», «Орфоепія», «Орфографія», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис», «Стилістика», «Розвиток мовлення».

Під час індивідуальної усної співбесіди абітурієнти повинні знати:

- визначення мовних понять і термінів;
- норми сучасної української літературної мови;
- стилі літературної мови;
- основні правила вживання звуків у різних позиціях слів, чергування голосних і приголосних звуків, зміни в групах приголосних;
- написання складних слів;
- правила утворення і написання граматичних форм різних частин мови;
- види речень, способи ускладнення речень, типи зв'язків у реченнях, вживання сполучників і розділових знаків у різних видах речень;
- значення мовних одиниць та особливостей їх функціонування.

Вміти:

- спілкуватися державною мовою;
- виявляти належний рівень знань з питань;
- використовувати мовні засоби відповідно до комунікативного завдання;
- дотримуватись норм літературної мови;
- підкріплювати прикладами теоретичний матеріал;
- створювати власні висловлювання з певною комунікативною метою;
- викладати матеріал грамотно, логічно та послідовно;
- аргументувати висловлені думки;
- виявляти багатство лексичних і граматичних засобів;
- дотримуватись етикету спілкування.

Індивідуальна усна співбесіда відбуватиметься в очній формі з особистою присутністю абітурієнта в аудиторії.

Вступники, які проходять індивідуальну усну співбесіду, допускаються до участі в ній за наявності оригіналу документа, що посвідчує особу, та екзаменаційного листка з фотокарткою.

ПЕРЕЛІК РОЗДІЛІВ ТА ТЕМ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІНДИВІДУАЛЬНОЇ УСНОЇ СПІВБЕСІДИ

1. Фонетика. Графіка.

Фонетика як розділ мовознавчої науки про звуковий склад мови. Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінкі й глухі. Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв я, ю, є, ї, щ. Фонетична транскрипція. Склад. Складоподіл. Наголос, наголошені й ненаголошені склади. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування у-в, і-й.

2. Орфоепія.

Відображення вимови голосних (наголошених і ненаголошених) через фонетичну транскрипцію. Відображення вимови приголосних звуків: 1) [дж], [дз], [дз']; 2) [г]; 3) [ж], [ч], [ш], [дж]; 4) груп приголосних (уподібнення, спрощення); 5) м'яких приголосних; 6) подовжених приголосних. Вимова слів з апострофом.

3. Орфографія.

Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о]. Спрощення в групах приголосних. Сполучення йо,ьо. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис н та нн у прикметниках і дієприкметниках. Написання не з різними частинами мови.

4. Лексикологія. Фразеологія.

Лексикологія як учення про слово. Ознаки слова як мовної одиниці. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про стійкі сполуки слів і вирази. Фразеологізми. Приказки, прислів'я, афоризми.

5. Будова слова. Словотвір.

Будова слова. Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Словотвір. Твірні основи при словотворенні. Основа похідна й непохідна. Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, безсуфіксальний, складання слів або основ, перехід з однієї частини мови в іншу. Основні способи творення іменників, прикметників, дієслів, прислівників. Складні слова. Сполучні голосні [о], [е] у складних словах.

6. Морфологія. Іменник.

Морфологія як розділ мовознавчої науки про частини мови. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду. Число іменників. Відмінки іменників. Відміни іменників: перша, друга, третя, четверта. Поділ іменників першої та другої відмін на групи. Особливості вживання та написання відмінкових форм. Закінчення -а (-я), -у (-ю) у родовому відмінку однини іменників чоловічого роду. Відмінювання іменників, що мають лише форму множини. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові.

Прикметник.

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення. Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників. Особливості відмінювання прикметників.

Числівник.

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням: кількісні (на позначення цілих чисел, дробові, збірні) й порядкові. Групи числівників за будовою: прості й складені. Типи відмінювання кількісних числівників: 1) один, одна; 2) два, три, чотири; 3) від п'яти до двадцяти, тридцять, п'ятдесят ... вісімдесят. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат.

Займенник.

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Співвіднесеність займенників з іменниками, прикметниками й числівниками. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питальні, відносні, неозначені, заперечні. Особливості їх відмінювання. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників.

Дієслово.

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -но, -то). Безособові дієслова. Види дієслів: доконаний і недоконаний. Творення видових форм. Часи дієслова: минулий, теперішній, майбутній. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на -но, -то.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного й недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот.

Прислівник.

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.

Службові частини мови.

Прийменник як службова частина мови. Групи прийменників за походженням: непохідні (первинні) й похідні (вторинні, утворені від інших слів). Групи прийменників за будовою: прості, складні й складені. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні (єднальні, протиставні, розділові) й підрядні (часові, причинові, умовні, способу дії, мети, допустові, порівняльні, з'ясувальні, наслідкові). Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників.

Частка як службова частина мови. Групи часток за значенням і вживанням: формотворчі, словотворчі, модальні. Правопис часток.

Вигук.

Вигук. Групи вигуків за походженням: непохідні й похідні. Значення вигуків. Звуконаслідувальні слова. Правопис вигуків.

7. Синтаксис. Словосполучення.

Завдання синтаксису. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Сурядний і підрядний зв'язок між словами й частинами складного речення. Головне й залежне слово в словосполученні. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова.

Речення.

Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень у сучасній українській мові: за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання).

Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення, їх структурні типи та засоби вираження. Зв'язок між підметом і присудком. Тире між підметом і присудком.

Другорядні члени речення. Означення узгоджене й неузгоджене. Прикладка як різновид означення. Додаток. Типи обставин за значенням. Способи вираження означень, додатків, обставин.

Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).

Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами. Однорідні та неоднорідні означення. Правила вживання розділових знаків при однорідних членах речення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки - непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Правила вживання розділових знаків у реченнях з відокремленими членами. Речення зі звертаннями. Звертання непоширені й поширені. Вставні слова, словосполучення і речення; вставлені конструкції.

Складне речення. Ознаки складного речення. Засоби зв'язку простих речень у складному. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

Складносурядне речення, його будова. Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Розділові знаки в складносурядному реченні.

Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, їх типи за характером зв'язку між частинами. Розділові знаки в складнопідрядному реченні.

Типи безсполучникових складних речень за характером смислових відношень між складовими частинами реченнями: 1) з однорідними частинами реченнями (рівноправними); 2) з неоднорідними частинами (пояснюваною і пояснювальною). Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.

Пряма й непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки, в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.

Стилістика.

Стилі мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їхні основні ознаки, функції.

8. Розвиток мовлення.

Загальне уявлення про спілкування й мовлення; види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення; основні правила спілкування. Тема й основна думка висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Текст як середовище

функціонування мовних одиниць. Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Класифікація текстів за сферою використання, метою, структурними особливостями. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення.

ПИТАННЯ ДО СПІВБЕСІДИ

1. Українська літературна мова як унормована форма загальнонародної мови.
2. Поняття про звуковий склад. Звуки мови, їхня класифікація.
3. Поняття про букву. Українська алфавіт. Співвідношення між буквами та звуками.
4. Поняття про милозвучність мовлення. Засоби милозвучності українського мовлення.
5. Орфографічні норми. Орфограма. Принципи української орфографії.
6. Уживання апострофа та м'якого знака.
7. Подвоєння букв. Спрощення в групах приголосних і його відображення на письмі.
8. Написання слів разом, через дефіс, окремо.
9. Вимова і правопис слів іншомовного походження.
10. Правопис великої літери.
11. Слово як одиниця мови. Лексичне значення слова. Основні типи лексичних значень.
12. Синоніми: поняття, значення, особливості використання в різних стилях мови.
13. Антоніми й омоніми в українській мові.
14. Активна й пасивна лексика.
15. Фразеологізми як особливий вид лексики. Багатозначність фразеологізмів.
16. Способи творення слів в українській мові.
17. Іменник, його значення, граматичні ознаки та синтаксична роль. Категорія роду, числа і відмінка іменника.
18. Відміни іменників: перша, друга, третя, четверта. Поділ іменників першої та другої відмін на групи.
19. Прикметник як частина мови. Групи прикметників за значенням. Утворення форм ступенів порівняння якісних прикметників.
20. Числівник як частина мови. Відмінювання й правопис числівників.
21. Узгодження числівників з іменниками.
22. Займенник як частина мови. Розряди займенників. Відмінювання й правопис займенників.
23. Дієслово і його основні форми.
24. Види дієслова та творення видових форм.
25. Дієприкметник як форма дієслова. Дієприкметниковий зворот.
26. Дієприслівник. Творення і вживання дієприслівників.
27. Прислівник. Розряди прислівників за значенням і походженням. Правопис прислівників.
28. Прийменник як службова частина мови. Написання прийменників

29. Сполучник як службова частина мови. Правопис сполучників.
30. Частка як службова частина мови. Написання часток.
31. Вигук як особлива частина мови. Написання вигуків і особливості їх вживання.
32. Загальне поняття про словосполучення. Сурядні і підрядні словосполучення. Типи підрядних зв'язків.
33. Речення, його основні ознаки. Види речень і розділові знаки в їх кінці.
34. Двоскладне й односкладне речення. Просте ускладнене речення.
35. Підмет і присудок, способи їх вираження. Узгодження підмета з присудком.
36. Другорядні члени речення, способи їх вираження.
37. Речення з однорідними членами. Однорідні та неоднорідні означення. Правила вживання розділових знаків при однорідних членах речення.
38. Речення з відокремленими членами (означення, прикладка, додаток, обставина). Відокремлені уточнювальні члени речення. Правила вживання розділових знаків у реченнях з відокремленими членами.
39. Речення зі звертаннями, вставними і вставленими конструкціями.
40. Складне речення як синтаксична одиниця. Граматичні ознаки складного речення. Засоби зв'язку частин складного речення.
41. Складносурядні речення, розділові знаки в них.
42. Складнопідрядні речення, розділові знаки в них.
43. Безсполучникові складні речення, розділові знаки в них.
44. Поняття про текст. Основні ознаки тексту. Поділ тексту на абзаци.
45. Поняття про пряму мову й слова автора. Розділові знаки при прямій мові.
46. Функціональні стилі української літературної мови.
47. Поняття про типи мовлення: розповідь, опис, роздум.
48. Мовлення. Вимоги до мовлення. Адресат і адресант мовлення.
49. Усне і писемне мовлення.
50. Діалогічне, монологічне мовлення. Правила спілкування.

ВИМОГИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ УСНИХ ВІДПОВІДЕЙ АБІТУРІЄНТІВ ПІД ЧАС ІНДИВІДУАЛЬНОЇ УСНОЇ СПІВБЕСІДИ

Оцінювання результатів знань абітурієнта відбувається з урахуванням: основної мети, що включає різнобічний мовленнєвий розвиток особистості; освітнього змісту навчального предмета, функціонального підходу до мовного курсу.

Об'єктами оцінювання у відповіді абітурієнтів мають бути: мовні та мовленнєві вміння й навички; знання про мову й мовлення; вміння наводити приклади до теоретичного викладу питання.

Усна відповідь повинна становити чітку, послідовну розповідь. Обов'язковими вимогами до відповіді на питання є докладність, конкретність, вичерпність. Абітурієнт повинен аргументувати висунуті ним теоретичні положення, проілюструвати їх достатньою кількістю прикладів, зіставляти теоретичні відомості з матеріалом відповідних розділів.

Вимоги до усної відповіді абітурієнта:

- ступінь усвідомлення навчального матеріалу, розуміння того, про що повідомляється;
 - повнота і правильність відповіді;
 - логічність і послідовність викладу матеріалу;
 - наведення прикладів;
 - мовленнєве оформлення відповіді.

Відповідь на питання повинна виголошуватися чіткою літературною мовою. Культура усного мовлення – показник загального рівня освіченості, тому мовне оформлення відповіді має бути бездоганним.

Співбесіда передбачає усну відповідь на 5 довільних питань із загального переліку питань з української мови. За кожну відповідь на питання абітурієнт може отримати від 0 до 20 балів. За п'ять правильних відповідей з української мови вступник максимально може отримати 100 балів.

Оцінювання відповідей вступників з української мови (0-20)

Бали	Критерії оцінювання
0	Абітурієнт не приступив до відповіді або його відповідь не відповідає зазначеним вище критеріям.
1-3	У послідовності ходу пояснення є лише деякі етапи. Ключові моменти питання не обґрунтовано. Наявна значна кількість помилок різних типів. Відповідь на питання неповна, нелогічна, не аргументована, не підкріплена прикладами.
4 - 6	Немає знань більшої частини програмного матеріалу та головного фактичного матеріалу. Абітурієнт погано орієнтується в темі питання, демонструє низькі знання, плутається в поняттях. Є помилки в підборі прикладів.
7 - 8	Абітурієнт демонструє часткове знання й розуміння необхідного матеріалу, допускає грубі помилки у визначенні понять, при використанні термінології. Отримана відповідь частково правильна або розкрита недостатньо.
9-10	Абітурієнт демонструє знання основної частини програмного матеріалу, але питання розкрито неповно; відповідь свідчить про володіння лише окремими поняттями і термінами, фрагментарними навичками роботи. Відповідь неповна, допускаються неточності в прикладах.
11-12	Абітурієнт демонструє загальні знання програмного матеріалу, допускає незначне порушення логіки викладу, що не заважає його повноцінному сприйняттю. Відповідь аргументована лише поодинокими прикладами.
13-14	Абітурієнт виявляє знання й розуміння основних положень даної теми, але викладає матеріал не досить повно, допускає неточності у визначенні понять або у формулюванні правил; не вміє глибоко й переконливо обґрунтувати свої думки й відчуває труднощі під час добору прикладів.

15-16	Відповідь на питання логічно побудована, може містити 3-4 акцентуаційні, фонетичні або орфоепічні помилки. Абітурієнт орієнтується в темі питання, основних мовознавчих термінах, наводить приклади.
17-18	Абітурієнт вільно висловлюється літературною мовою, демонструє ґрунтовні знання. Відповідь на питання повна, аргументована достатньою кількістю прикладів. Мовлення абітурієнта грамотне, можливі 1-2 негрубі помилки в обґрунтуванні мовознавчих термінів, що не впливають на правильність подальшого ходу пояснення.
19-20	Отримано правильну відповідь. Відповіді на питання будь-якого рівня розкрито в повному обсязі, абітурієнт володіє нормами сучасної української мови, достатнім словниковим запасом. Усвідомлений, обґрунтований виклад основних понять питань з наведенням доречних прикладів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

1. Авраменко О. Українська мова: Підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: Грамота, 2019.
2. Заболотний О.В., Заболотний В.В. Українська мова: Підручник (рівень стандарту). В-во: «Генеза», 2010.
3. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів: навчальний посібник. Київ: Вища школа, 2007.
4. Пентилюк М.І., Гайдаєнко І.В. Українська мова: Підручник. Київ: Освіта, 2009.
5. Ющук І.П. Українська мова. Практикум з правопису української мови. Київ: Освіта, 2007.

ДОДАТКОВА:

1. Авраменко О.М. Українська мова. Довідник. 1500 завдань у тестовій формі. 5-11 класи. В-во «Грамота», 2010.
2. Дудка О.О., Шевелева Л.А. Українська мова. Комплексний довідник. 5-11 класи. В-во «Гімназія», 2011.
3. Новий довідник: Українська мова. Українська література. Київ: ТОВ «КАЗКА», 2008.
4. Орфографія української мови: просто про складне / Радченко І. Київ: Шкільний світ, 2008.
5. Плющ М.Я., Грипас Н.Я. Граматика української мови в таблицях: навч. посіб. Київ: Вища школа. 2004.
6. Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова: Модульний курс: навч. посібник. Київ: Вища школа, 2007.